

Monumentnummer*: 515273

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 oktober 2004
Kadaster deel/nr 82924/158

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Heerde Heerde Gelderland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Heerde	B			3877
Heerde	B			2719
Heerde	B			2717
Heerde	B			2718
Heerde	B			2198
Heerde	B			2720

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2: HISTORISCHE PARK- EN TUINAANLEG.

De historisch park- en tuinaanleg bestaat uit vier delen: de aanleg op het EILAND waarop zich het hoofdgebouw en de tuinkoepel bevinden; het WANDELBOSS ten noorden hiervan; de GRIFT en de GRIFTDIJK en de PARKAANLEG met slingerivier ten oosten hiervan.

Over de geschiedenis van de tuin is weinig bekend. Vermoedelijk is er in de eerste helft van de negentiende eeuw begonnen met de transformatie van de formele aanleg tot de landschappelijke aanleg.

Het EILAND zelf moet tot de oudste, tenminste zeventiende eeuwse opzet gerekend worden. De huidige vijverpartij is ontstaan uit het vergraven van oudere grachten. Met name de westelijke gracht heeft de breedte van een vijver met daarin een klein eiland. De vrijkomende grond is waarschijnlijk gebruikt om de heuvel aan te leggen waarop zich de tuinkoepel bevindt. De afstand tussen het toegangshek en het huis is zo kort dat er nauwelijks sprake is van een laan. Op het voorterrein ligt een cirkelvormig gazon. Alle hier aanwezige tuinvazen en -sieraden zijn recent geplaatst. Het toegangshek is eveneens recent vernieuwd. Ook de sierbeplanting is van recente datum. Aan de noord- en oostzijde van het eiland heeft zich oorspronkelijk een brug bevonden. Deze zijn inmiddels

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

verdwenen. Langs de zijde van de tuinmuur liggen respectievelijk het omstreeks 1975 vernieuwde garagegebouw, de moestuin, thans bloementuin, binnen een taxushaag en een houten schuur.

Het WANDELBOS ligt ten noorden van het eiland. Thans is het toegankelijk via het voetpad vanaf de Bonenburgerweg en via een houten brug over de Grift. De gemetselde BRUGGENHOOFDEN geven aan dat hier vanouds een brug gelegen heeft. De beplanting langs de randen bestaat uit gemengde loofbomen, eiken en beuken. Daarbinnen bestaat de beplanting nagenoeg geheel uit Japanse lariks, die in de jaren 1950 is aangeplant ten koste van de oorspronkelijk zomereik. Een aantal rondgaande paden leidt door het bos.

De GRIFTDIJK kan thans gezien worden als een laan binnen de aanleg, maar is oorspronkelijk de verkeersweg tussen Apeldoorn en Zwolle. Na de aanleg van het Apeldoornkanaal in 1825 kwam deze functie te vervallen. De dijk heeft over het grootste deel de breedte van een karrenspoor, ongeveer halverwege verbreed met een voetpad. De beplanting aan weerszijden bestaat vanouds uit eiken en beuken. Dit deel van de dijk strekt zich uit vanaf de Bonenburgerweg om met een bocht naar het oosten af te buigen tot het punt waar de Grift en het Kanaal samenkomen.

Tussen de Griftdijk en het Kanaal is het noordelijke deel in de jaren 1850-1860 een kleinschalige PARKAANLEG gerealiseerd. Hiervan zijn thans nog de slingerende vijver, het lanenstelsel en enkele solitaire herkenbaar. De gronden ten noorden hiervan zijn tot ca. 1920 als cultuurgrond in gebruik geweest en daarna tot bos omgevormd. Ten zuiden van de parkaanleg ligt een met eiken en beukenlaan omgeven vierkant weiland, waarvan de aanleg in ieder geval van voor 1850 dateert. Ten zuiden hiervan bevonden zich cultuurgronden die vanuit de boerderijen De Aernt en De Prins werden bewerkt. Er waren o.a. enkele hagen en hoogstamfruitbomen. Deze aanleg is echter verdwenen.

Waardering

De HISTORISCHE PARK- EN TUINAANLEG is van belang:

- vanwege de negentiende eeuwse aanleg in landschappelijke stijl, met daarin met name het fraaie wandelbos waarbij enkele elementen uit de achttiende eeuwse formele aanleg zijn behouden;
- vanwege de historische betekenis van de Griftdijk.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg